

ски сътрудник, капукехаята и началник на писалището за тескерета към униатската канцелария, интелigentния калоферец Стоил Димитров Попов¹⁰. Негов сътрудник става и учителят в русенското класно училище - копривщенецът Иван Петров Чорапчиев. Така българите Попов и Чорапчиев под протекцията на своя застъпник, неформалният предводител на партията на „младите“ в областния град, се озовават във вилаетската администрация в качеството си на основни преводачи на в. „Дунав“¹¹. Наложилото се трайно в историческата литература и повтаряното в последствие от редица автори определение на Никола Обретенов, че те са назначени и изпълняват функцията на редактори на българската част от вестника¹², е неточно. Техният изричен ангажимент е само да превеждат предварително написаните турски текстове и статии, а също и правителствени документи. Редакционната дейност е съсредоточена изцяло в ръцете на Исмаил Кемал и на турци, служители в канцеларията на валията¹³. Двамата българи, които владеят освен турски и други европейски езици, превеждат и текстове от чуждестранните вестници.

Възможно е понякога да им се е налагало да извършват и частична редакторска дейност, но както разкриват някои спомени, турците ги държали постоянно под контрол и ги третирали през цялото време само като преводачи. В архива на БИА на Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ са запазени писмата от януари 1866 г. на русенеца Иван Нестеров до Марин Софрониев Калугеров от Севлиево. От тях става ясно, че управлението и редактирането на вестника е изцяло под ръководството на турския редактор. Нестеров съобщава на своя севлиеВСКИ кореспондент, че желанието му да се публикува един рекламен за дейността му материал не може да бъде изпълнено. Причината е наличието на сериозни разногласия между Стоил Попов и словослагателя Никола (Обретенов) от една страна, и ръководството на вестника - от друга, ..., и да не вържем кусур, защото кавгалии биле с турския редактор, та затова не могат да Ви [по]местят, щото ти желайш. Не могат да се срещнат турскуту и българскуту - това е причината приятелю да ти описвам... „ - пише Нестеров като го поздравява от името на двамата българи¹⁴.

Българските преводачи съвестно изпълняват поетите задължения, поради което спечелват разположението на валията, а сътрудниците на властта, в знак на уважение, започват да ги титулуват с уважителното обръщение „ефенди“. По този начин двамата българи стават известни с имената си „Стоил ефенди“ и „Чорапчиев ефенди“. Това обаче им създава лоша репутация, особено сред революционизираните среди на нашата емиграция. Квалифицират ги като „туркофили“ и врагове на нацията. Година след началото на вестника техният меценат Драган Цанков е прехвърлен от пашата на друга работа. Отначало е вилаетски представител в ду-